

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2023/855,**24. aprill 2023,****mis käsitleb Euroopa Liidu partnerlusmissiooni Moldovas (EUPM Moldova)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 42 lõiget 4 ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu tunnustas oma 24. juuni 2022. aasta järeldustes muu hulgas Moldova Vabariigi Euroopa-väljavaadet, kinnitas et Moldova Vabariigi ja selle kodanike tulevik on Euroopa Liidus ning otsustas anda nii Moldova Vabariigile kui ka Ukrainale kandidaatriigi staatuse.
- (2) Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 15. detsembri 2022. aasta järeldustes, et liit jätkab Moldova Vabariigile igakülgse asjakohase toetuse andmist Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mitmesuguse mõjuga toimetulekuks.
- (3) Moldova Vabariigi peaminister kutsus 28. jaanuaril 2023 liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale saadetud kirjas liitu lähetama Moldova Vabariiki ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) tsiviilmissiooni.
- (4) Poliitika- ja julgeolekukomitee kinnitas 31. jaanuaril 2023 poliitilise raamistiku Moldova Vabariigis kriisiga tegelemiseks.
- (5) Nõukogu kiitis 5. aprillil 2023 heaks kriisiohjekontseptsiooni võimaliku ÜJKP tsiviilmissiooni jaoks Moldova Vabariigis. Seetõttu tuleks kõnealune missioon luua.
- (6) ÜJKP missioon Moldova Vabariigis viiakse läbi olukorras, mis võib halveneda ja aluslepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist takistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1***Missioon**

Liit loob ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames Euroopa Liidu partnerlusmissiooni Moldova Vabariigis (EUPM Moldova).

*Artikkel 2***Volitused**

1. EUPM Moldova aitab suurendada Moldova Vabariigi julgeolekusektori vastupanuvõimet kriisiohjamise ja hübriidohtude, sealhulgas välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastase võitluse ning küberturvalisuse valdkonnas.
2. Selleks antakse EUPM Moldova raames:
 - a) panus julgeolekusektorile keskenduvate Moldova kriisiohjestruktuuride tugevdamisse järgmiste tegevuste kaudu:
 - i) organisatsiooniliste küsimuste, koolituse ja varustusega seotud vajaduste kindlaksmääramine;
 - ii) kavandatud meetmete ja kindlaksmääratud lahenduste järkjärguline rakendamine;

- b) abi hübriidohtudele vastupanu võime suurendamisel järgmiste tegevuste kaudu:
- i) strateegilisel tasandil nõu andmine strateegiate ja poliitikameetmete väljatöötamiseks eesmärgiga võidelda hübriidohtude ning välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise, sealhulgas desinformatsiooni vastu ning suurendada küberturvalisust ja salastatud teabe kaitset;
 - ii) julgeolekusektori suutlikkuse suurendamise vajaduste väljaselgitamine seoses ohtude kohta varajase hoiatamise ning nende avastamise, kindlaksmääramise ja omistamise ning neile reageerimisega;
 - iii) kavandatud meetmete ja kindlaksmääratud lahenduste rakendamisele kaasaaitamine;
- c) tuge seoses eespool nimetatud ülesannete täitmisega projektiüksuse poolt, pakkudes vajaduse korral sihipäraselt operatiivtuge kooskõlas integreeritud lähenemisviisiga ja võimalikult tihedas koostöös teiste osalejatega.

3. Rahvusvaheline humanitaarõigus, inimõigused ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõte, tsiviilelanike kaitse ning naise, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000), noori, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2250 (2015) ning relvakonfliktidest mõjutatud lapsi käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1612 (2005) kohased tegevuskavad integreeritakse täielikult EUPM Moldova strateegilisse ja operatiivsesse plaanimisse, tegevusse ja aruandlusse ning nimetatud tegevuskavu võetakse neis eelnevalt arvesse.

Artikkel 3

Käsuliin ja struktuur

1. EUPM Moldova kui kriisihjeoperatsioonil on ühtne käsuliin.
2. EUPM Moldova peakorter asub Moldova Vabariigis.
3. EUPM Moldova struktuur luuakse vastavalt selle plaanimisdokumentidele.

Artikkel 4

Tsiviiloperatsiooni ülem

1. EUPM Moldova tsiviiloperatsiooni ülemaks on tsiviilmissioonide plaanimise ja juhtimise teenistuse (CPCC) tegevdirektor. CPCC on EUPM Moldova plaanimiseks ja juhtimiseks tsiviiloperatsiooni ülema käsutuses.
2. Tsiviiloperatsiooni ülem juhib EUPM Moldovat strateegilisel tasandil, tehes seda poliitika- ja julgeolekukomitee poliitilise kontrolli all ja strateegilisel juhtimisel ning välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) üldises alluvuses.
3. Tsiviiloperatsiooni ülem tagab nõukogu ning poliitika- ja julgeolekukomitee otsuste nõuetekohase ja tõhusa rakendamise operatsioonide juhtimisel ning annab sealhulgas missiooni juhile vajaduse korral strateegilisel tasandil suuniseid ning nõu ja tehnilist tuge.
4. Tsiviiloperatsiooni ülem annab nõukogule aru kõrge esindaja kaudu.
5. Kogu lähetatud isikkoosseis jääb riigisiseste õigusnormide kohaselt kas lähetajariigi riigiasutuste, liidu asjaomase institutsiooni või Euroopa välisteenistuse täielikku alluvusse. Nimetatud asutused annavad oma isikkoosseisu operatiivjuhtimise üle tsiviiloperatsiooni ülemale.
6. Tsiviiloperatsiooni ülem kannab üldist vastutust liidu hoolsuskohustuse nõuetekohase täitmise eest.
7. Tsiviiloperatsiooni ülem ja ELi Moldova Vabariigi delegatsiooni juht konsulteerivad üksteisega vastavalt vajadusele.

Artikkel 5

Missiooni juht

1. Missiooni juht vastutab EUPM Moldova eest ning juhib missiooni selle toimumiskohas. Missiooni juht allub otseselt tsiviiloperatsiooni ülemale ja tegutseb vastavalt tema juhistele.
2. Missiooni juht esindab EUPM Moldovat selle vastutuspiirkonnas.
3. Missiooni juht vastutab EUPM Moldova töökorralduse ja logistika eest, sealhulgas EUPM Moldova käsutusse antud vara, ressursside ja teabe eest. Missiooni juht võib delegeerida isikkoosseisu ja finantsküsimumustega seotud juhtimisülesandeid EUPM Moldova isikkoosseisu liikmetele, kes on tema üldise vastutuse all.
4. Missiooni juht vastutab EUPM Moldova isikkoosseisu distsiplinaarkontrolli eest. Lähetatud isikkoosseisu suhtes rakendavad distsiplinaarmeetmeid kas lähetajariigi riigiasutused kooskõlas riigisiseste õigusnormidega, asjaomane liidu institutsioon või Euroopa välisteenistus.
5. Missiooni juht tagab EUPM Moldova nähtavuse vajalikul määral.
6. Missiooni juht saab, ilma et see piiraks käsuliini kohaldamist, ELi Moldova Vabariigi delegatsiooni juhilt kohapealset olukorda käsitlevaid poliitilisi suuniseid.

Artikkel 6

Isikkoosseis

1. EUPM Moldova koosneb peamiselt liikmesriikide, liidu institutsioonide või Euroopa välisteenistuse lähetatud isikkoosseisust. Liikmesriigid, liidu institutsioonid või Euroopa välisteenistus katab oma isikkoosseisu lähetamisega seotud kulud, sealhulgas reisikulud lähetuse asukohta ja tagasi, töötasud, tervisekindlustuse ja hüvitised, välja arvatud päevaraha.
2. Kõikide isikkoosseisu liikme lähetusega seotud nõuete lahendamise eest, mille on esitanud lähetatud isikkoosseisu liige või mis käivad tema kohta, ja selle isiku suhtes meetmete võtmise eest vastutab vastavalt kas asjaomane liikmesriik, liidu institutsioon või Euroopa välisteenistus.
3. Kui liikmesriikide lähetatud personal ei suuda tagada nõutavate ülesannete täitmist, võib EUPM Moldova lepingulisel alusel tööle võtta rahvusvahelisi ja kohalikke isikkoosseisu liikmeid. Erandkorras võib põhjendatud juhtudel, kui liikmesriikides ei ole kvalifitseeritud kandidaate, võtta vajaduse korral lepingulisel alusel tööle osalevate kolmandate riikide kodanikke.
4. Rahvusvahelise ja kohaliku isikkoosseisu töötingimused ning õigused ja kohustused sätestatakse EUPM Moldova ja asjaomase isikkoosseisu liikme vahel sõlmitavates lepingutes.

Artikkel 7

EUPM Moldova ja selle isikkoosseisu staatus

EUPM Moldova ja selle isikkoosseisu staatus, sealhulgas asjakohasel juhul privileegid, immuuniteedid ja lisatagatised, mis on vajalikud EUPM Moldova läbiviimiseks ja tõrgeteta toimimiseks, lepitakse kokku Euroopa Liidu lepingu artikli 37 alusel ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 218 sätestatud korras.

*Artikkel 8***Poliitiline kontroll ja strateegiline juhtimine**

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee teostab nõukogu ja kõrge esindaja vastutusel EUPM Moldova poliitilist kontrolli ja strateegilist juhtimist. Nõukogu volitab poliitika- ja julgeolekukomiteed tegema selleks asjakohaseid otsuseid kooskõlas ELi lepingu artikli 38 kolmanda lõiguga. Kõnealune volitus sisaldab õigust nimetada kõrge esindaja ettepanekul ametisse missiooni juht ning muuta tegevusplaani. EUPM Moldova eesmärkide ja lõpetamise osas jääb otsustusõigus nõukogule. Poliitika- ja julgeolekukomitee otsus missiooni juhi ametisse nimetamise kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Poliitika- ja julgeolekukomitee annab nõukogule korrapäraselt aru.
3. Poliitika- ja julgeolekukomitee saab tsiviiloperatsiooni ülemalt ja missiooni juhilt korrapärase ajavahemike järel ja vastavalt vajadusele aruandeid nende vastutusallas olevate küsimuste kohta.

*Artikkel 9***Kolmandate riikide osalemine**

1. Ilma et see piiraks liidu sõltumatust otsuste tegemisel ja tema ühtset institutsioonilist raamistikku, võib kolmandaid riike kutsuda üles panustama EUPM Moldovasse tingimusel, et nad katavad oma isikkoosseisu lähetamise kulud, sealhulgas töötasud, täieulatusliku riskikindlustuse, päevarahad ning sõidukulud Moldova Vabariiki ja tagasi, ning annavad vastavalt vajadusele oma panuse EUPM Moldova jooksvate kulude katteks.
2. EUPM Moldovat toetavatel kolmandatel riikidel on kõnealuse missiooni igapäevase juhtimise seisukohast samad õigused ja kohustused kui liikmesriikidel.
3. Nõukogu volitab poliitika- ja julgeolekukomiteed tegema asjakohaseid otsuseid pakutava toetuse vastuvõtmise kohta ning moodustama panustajate komitee.
4. Kolmandate riikide osalemist käsitlev üksikasjalik kord kehtestatakse lepingutega, mis sõlmitakse vastavalt ELi lepingu artiklile 37, ning vajaduse korral täiendavate tehniliste kokkulepetega. Kui liit ja kolmas riik sõlmivad või on sõlminud lepingu, millega luuakse raamistik asjaomase kolmanda riigi osalemiseks liidu kriisihjeoperatsioonides, kohaldatakse EUPM Moldova raames kõnealuse lepingu sätteid.

*Artikkel 10***Julgeolek**

1. Tsiviiloperatsiooni ülem juhendab missiooni juhti julgeolekumeetmete plaanimisel ning tagab nende nõuetekohase ja tõhusa rakendamise EUPM Moldova poolt kooskõlas artikliga 4.
2. Missiooni juht vastutab EUPM Moldova julgeoleku ning kõnealuse missiooni suhtes kohaldatavate minimaalsete julgeolekunõuete täitmise tagamise eest kooskõlas liidu poliitikaga, mis käsitleb ELi lepingu V jaotise ja seda toetavate õigusaktide alusel väljapoole liitu operatiivülesannete täitmisele lähetatud isikkoosseisu julgeolekut.
3. Missiooni juhti abistab missiooni julgeolekuametnik, kes annab aru missiooni juhile ja hoiab tihedat ametialast kontakti ka Euroopa välisteenistusega.
4. EUPM Moldova isikkoosseisu liikmed läbivad enne teenistuskohustuste täitmisele asumist kohustusliku julgeolekukoolituse kooskõlas tegevusplaaniga. Samuti saab isikkoosseis kohapeal korrapäraselt missiooni julgeolekuametniku korraldatud täienduskoolitusi.
5. Missiooni juht tagab ELi salastatud teabe kaitse vastavalt nõukogu otsusele 2013/488/EL⁽¹⁾.

(¹) Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus 2013/488/EL ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 274, 15.10.2013, lk 1).

*Artikkel 11***Valveteenistus**

EUPM Moldova jaoks aktiveeritakse valveteenistus.

*Artikkel 12***Õiguslik korraldus**

EUPM Moldoval on käesoleva otsuse rakendamiseks vastavalt vajadusele õigus hankida teenuseid ja kaupu, sõlmida lepinguid ja halduskokkuleppeid, värvata töötajaid, omada arvelduskontosid, omandada ja võõrandada vara, ennast kohustustest vabastada ning olla kohtus menetlusosaliseks.

*Artikkel 13***Rahastamiskord**

1. EUPM Moldova tegevusega seonduvate kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma neljaks kuuks pärast käesoleva otsuse jõustumise kuupäeva on 3 529 889,20 eurot. Järgnevateks ajavahemikeks määratavad lähtesummad otsustab nõukogu.
2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele. EUPM Moldova korraldatavates hankemenetlustes võivad piiranguteta osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud. Lisaks ei kohaldata EUPM Moldova poolt ostetavate kaupade suhtes päritolureegleid. EUPM Moldova võib komisjoni nõusolekul sõlmida liikmesriikidega, vastuvõtjariigiga, osalevate kolmandate riikidega ja teiste rahvusvaheliste osalejatega tehnilisi kokkuleppeid, mis puudutavad varustuse, teenuste ja ruumide pakkumist EUPM Moldovale.
3. EUPM Moldova vastutab oma eelarve täitmise eest. Sel eesmärgil allkirjastab EUPM Moldova komisjoniga lepingu. Rahastamisel võetakse arvesse artiklites 3, 4 ja 5 sätestatud käsuliini ning EUPM Moldova tegevusega seotud vajadusi.
4. EUPM Moldova annab komisjonile täielikult aru lõikes 3 osutatud kokkuleppe raames tehtud finantstoimingutest ja tegutseb komisjoni järelevalve all.
5. EUPM Moldovaga seotud kulud on rahastamiskõlblikud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

*Artikkel 14***Projektiüksus**

1. EUPM Moldoval on projektide kindlaksmääramiseks ja rakendamiseks projektiüksus. EUPM Moldovaga seotud valdkondades ja oma eesmärkide toetamiseks hõlbustab EUPM Moldova kohasel juhul liikmesriikide ja kolmandate riikide poolt nende vastutusel läbiviidavaid projekte ja annab nendega seoses nõu.
2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, on EUPM Moldova volitatud kasutama liikmesriikide või kolmandate riikide rahalist toetust, et teostada projekte, mille puhul on leitud, et need täiendavad järjekindlal moel EUPM Moldova teisi tegevusi, tingimusel et need projektid:
 - a) on ette nähtud käesoleva otsusega seotud finantselgitudes või
 - b) lisatakse missiooni juhi taotlusel volituste kestuse ajal muudatusena nimetatud finantselgitudesse.

EUPM Moldova sõlmib panustavate riikidega kokkuleppe, millega hõlmatakse eelkõige erikorda seoses kolmandate poolte esitatud kaebuste lahendamise, mis käsitlevad kahju, mida EUPM Moldova on põhjustanud oma tegevuse või tegevusetusega kõnealustelt riikidelt saadud vahendite kasutamisel. Ühelgi juhul ei saa panustavad riigid pidada liitu või kõrget esindajat vastutavaks EUPM Moldova tegevuse või tegevusetuse eest nimetatud riikide vahendite kasutamisel.

3. Projektiüksusele liidu, liikmesriikide või kolmandate riikide poolt antava rahalise toetuse vastuvõtmise kiidab heaks poliitika- ja julgeolekukomitee.

Artikkel 15

Liidu reageerimise sidusus ja koordineerimine

1. Kõrge esindaja tagab käesoleva otsuse rakendamise sidususe kogu liidu välistegevusega, sealhulgas liidu abiprogrammidega.
2. Ilma et see piiraks käsuliini kohaldamist, annab liidu Moldova Vabariigi delegatsiooni juht missiooni juhile kohapealset olukorda käsitlevaid poliitilisi suuniseid.
3. Missiooni juht tagab tiheda koostöö liikmesriikide ja sarnaseid seisukohti jagavate rahvusvaheliste partnerite esindajatega Moldova Vabariigis.

Artikkel 16

Teabe avaldamine

1. Kõrgel esindajal on volitus avaldada kooskõlas otsusega 2013/488/EL käesoleva otsusega ühinenud kolmandatele riikidele asjakohasel juhul ja vastavalt EUPM Moldova vajadustele EUPM Moldova läbiviimisel tekkinud ELi salastatud teavet kuni tasemeni „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL“.
2. Konkreetse ja vahetu tegevusega seotud operatiivse vajaduse puhul on kõrgel esindajal samuti volitus avaldada kooskõlas otsusega 2013/488/EL vastuvõtvale riigile EUPM Moldova läbiviimisel tekkinud ELi salastatud teavet kuni tasemeni „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“. Selle jaoks sõlmitakse asjakohased kokkulepped kõrge esindaja ning vastuvõtva riigi pädevate asutuste vahel.
3. Kõrgel esindajal on volitus avaldada käesoleva otsusega ühinenud kolmandatele riikidele ELi salastamata dokumente, mis on seotud EUPM Moldovat käsitlevate nõukogu aruteludega ja mille suhtes kehtib vastavalt nõukogu kodukorra^(?) artikli 6 lõikele 1 ametisaladuse hoidmise kohustus.
4. Kõrge esindaja võib kooskõlas otsuse 2013/488/EL VI lisa VII jaoga delegeerida käesoleva artikli lõigetes 1–3 osutatud volitused, samuti õiguse sõlmida käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kokkuleppeid oma alluvuses olevatele isikutele, tsiviiloperatsiooni ülemale ja missiooni juhile.

Artikkel 17

EUPM Moldova käivitamine

1. EUPM Moldova käivitatakse nõukogu otsusega EUPM Moldova tsiviiloperatsiooni ülemal soovitatud kuupäeval, kui missioon on saavutanud esmase operatsioonivõime.
2. EUPM Moldova tuumikrühm teeb vajalikud ettevalmistused, et kõnealune missioon saaks saavutada oma esmase operatsioonivõime.

(?) Nõukogu 1. detsembri 2009. aasta otsus 2009/937/EL, millega võetakse vastu nõukogu kodukord (ELT L 325, 11.12.2009, lk 35).

*Artikkel 18***Jõustumine ja kehtivusaeg**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Seda kohaldatakse kahe aasta jooksul alates EUPM Moldova käivitamise algusest.

Luxembourg, 24. aprill 2023

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BORRELL FONTELLES
